

[Landbrugsministeren.]

gang nævner Bureauet to Poster, som er afgørende for, at det gode Resultat er naaet: at Indkøbet af Kraftfoder er gaaet ned med 7,5 pCt., og at Arbejdsudgifterne er gaaet ned med 5,1 pCt. Det første er ikke alene fremkaldt ved, at Kraftfoderpriserne er gaaet ned — det er maaske tvivlsomt —, men hænger ogsaa sammen med den store Høst, der har bevirket, at det ikke har været nødvendigt at købe saa meget fra Udlandet. Den næste Post, der nævnes her, er Nedgangen i Arbejdsudgifter med 5,1 pCt. Der er ikke nævnt noget som helst om, at andre Aarsager skulde være medvirkende til det gode Resultat, hverken Nedgangen i Skatter, Takster eller lignende, som man ellers fra en enkelt Side i Rigsdagen ogsaa vil fremhæve som værende af Betydning. Kun disse to Poster nævner det landøkonomiske Driftsbureau som værende af væsentlig Betydning for det opnaaede Resultat.

Nu falder dette selvfølgelig nøjagtigt sammen med den praktiske Erfaring. Ingen Landmand, som kender de praktiske Forhold, vil paastaa, at de Nedsættelser, der er sket af Skatter, Takster og lignende, har været af nævneværdig Betydning for Landbrugets forbedrede økonomiske Stilling. Hvis der skal være Tale om Landmænd, der har faaet Fordel af disse Forhold, er det kun dem, der er i Besiddelse af stor Formue og derigennem har faaet betydelige Lempelser. Men det er desværre kun meget faa Landmænd, der er i den Stilling, og det er derfor ogsaa ganske naturligt, at den Nedgang, der er sket paa dette Omraade, ikke betyder noget nævneværdigt for Gennemsnittet af Landboere.

Disse Oplysninger viser ogsaa, hvor urimeligt det har været, naar man i sin Tid krævede, at ogsaa Arbejdslønnen skulde sættes betydeligt ned, for at Landbrugets Økonomi kunde blive forbedret. Det viser sig netop, at i et Aar, hvor Landbrugets Forrentningsprocent er mere end tredobbelt, har Arbejdslønnen ingenlunde været stigende, tværtimod.

Der foreligger ogsaa for os en anden Statistik, som belyser disse Forhold, og som er interessant og for Resten ogsaa glædelig. Statistiske Efterretninger, Meddelelse 27, 5. September 1929, viser, at Engspristallet for August Maaned for Eksportvarer var 154, for Hjemmemarkedsvare 153 og for Importvarer 147. Nu vil jeg straks sige, at det er kun for August Maaned, det er ikke det gennemsnitlige Pristal for hele Aaret, men hvis det holder, vil enhver se, at det er af overordentlig stor

og glædelig Betydning for Landbruget. Enhver ved, at Landbruget fortrinsvis er et Eksporterhverv, og naar det er Tilfældet, er det jo en Fordel for Landbruget, naar Eksportpristallet er højere end Hjemmemarkedets Pristal, og navnlig, at Importpristallet er det laveste, fordi vor Økonomi jo er fuldkommen afhængig af Eksporten. Er Importpristallet lavt og Eksportpristallet højt, er det gode Tider for Landbruget, og derfor er det ogsaa en Selvfølge, at man har mærket denne stærke Forbedring for Landbrugets Vedkommende. Men hvis man ser, at Importpristallet 147 er 7 Points under Eksportpristallet, vil man se, at dette Importpristal, 147, viser sig at være endnu gunstigere for Landbruget end selve Tallet 147 viser. Hvis man nemlig vil se paa Importvarerne, vil man se, at for Foderstoffer er Pristallet 145 og for Kunstgødning 93. Nu ved enhver, at de afgørende Faktorer, i alt Fald meget vigtige Faktorer for Landbruget, er Foderstoffer og Kunstgødning, og naar Priserne paa dem ligger betydeligt under det gennemsnitlige Importpristal, ligger Landbrugets Importpristal selvfølgelig langt under 147. Det vil altsaa sige, at Landbrugets Økonomi er langt gunstigere, end disse Tal 153 og 147 viser.

Det er efter min Mening meget interessant, at man her ser, og det er et overordentlig glædeligt Resultat. Og det er det ikke alene for Landbruget, da enhver ved, at det betyder overordentlig meget for Landets Økonomi; thi Landbrugets Økonomi er af saa afgørende Betydning for hele Landet, da det er det store Erhverv med den store Eksport. Det er ogsaa det, der har skabt det gamle Ord, som ofte er anvendt navnlig fra en bestemt Side i Salen: Naar Bonden har Penge, saa har vi alle Penge. Jeg har ogsaa tænkt over dette Ord, men skal ganske vist indrømme, at jeg, naar jeg har brugt det, har ændret det en lille Smule, fordi jeg synes, det trænger til en lille Ændring, ved at sige: Naar Bonden har Penge, saa *burde* vi alle have Penge. For Sagen er jo den, at selv om det er rigtigt, at det er nødvendigt for Landets Økonomi, for hele Befolkningens Velstand, at Landbrugets Økonomi er i Orden, er det dog ingenlunde sikkert, at fordi Bonden har Penge, har alle Penge. Erfaringerne viser nemlig det modsatte. I 60erne f. Eks., hvor Landbruget var inde i en Højkonjunktur, som vi vist ikke har opnaaet siden før under Verdenkrigen og den lave Kronerperiode, hvor Landboerne tjente Penge som Græs, kan jeg godt sige, hvor de fik mægtige Priser